

Nr 11/1961.

Å l a n d s l a n d s k a p s s t y r e l -
s e s framställning till Ålands landsting
med förslag till landskapslag angående änd-
ring av landskapslagen om disposition av jord
samt landskapslag om ändring av landskapsla-
gen angående kolonisationsnämnder i landska-
pet Åland.

I riket utfärdades den 30 december 1960 en lag om ändring av jord-
dispositionslagen (FFS 510/60), varigenom vissa stadganden i jorddispo-
sitionslagen ändrats. Ändringarna föranledas dels av påkallade förtyd-
liganden av jorddispositionslagens stadganden, dels av vissa ändringar
i förvaltningen av jorddispositionsärendena. Dessutom har den ändringen
vidtagits, att jorddispositionsverksamheten utsträckts också till stä-
derns område, till den del det icke är underlagt stadsplan.

De i riket företagna ändringarna äro till en del av sådan innebörd,
att motsvarande ändringar borde antagas i landskapet. Detta gäller fram-
för allt ändringen om jorddispositionsverksamhetens utsträckande till
stadsområdet, då Mariehamn genom inkorporeringen numera innefattar ock-
så en del lantbruksområden. Denna ändring liksom också den omständighe-
ten, att inom det utvidgade stadsområdet redan finnas ett antal lägenhe-
ter, vilkas ägare erhållit stöd ur jorddispositionsmedel, påkallar en
sådan ändring av landskapslagen den 15 juli 1952 angående kolonisations-
nämnder i landskapet Åland (29/52), att kolonisationsnämnd tillsättes
också för Mariehamns stad.

Nordiska Rådet har rekommenderat sådana ändringar i de nordiska län-
derns lagstiftning, att medborgare i de nordiska länderna bli likställ-
da ifråga om förvärv av fast egendom och erhållande av lån för bostad-
ändamål. På grund härav har i riket jorddispositionslagen ändrats så,
att bostadslån kan beviljas annan än finsk medborgare, såframt statsrå-
dets tillstånd därtill erhållits. En motsvarande ändring borde införas
i landskapslagen om disposition av jord.

Med hänvisning till det ovan anförda får landskapsstyrelsen vördsamt
förelägga Landstinget till antagande nedanstående

L a n d s k a p s l a g
angående ändring av landskapslagen om disposition av jord.

I enlighet med Ålands landstings beslut ändras 1, 6, 26, 27, 62, 65,
70 och 74 §§ landskapslagen den 23 april 1959 om disposition av jord
(9/59) såsom följer:

För förbättrande av befolkningens utkomstmöjligheter och bostadsförhållanden utövar landskapet en verksamhet, som främjar en ändamålsenlig användning av jorden, till förmån för de personer med åländsk hembygdsrätt, vilka fortgående önska helt och hållet eller till en del erhålla sin utkomst av gårdsbruk eller fiske eller äro i behov av bostad och vilkas understödande är ekonomiskt nödvändigt och ur samhällssynpunkt ändamålsenligt.

Person, som saknar åländsk hembygdsrätt men i övrigt uppfyller i 1 mom. stadgade förutsättningar, är beträffande jorddispositionsverksamheten likställd med i 1 mom. nämnd person, om han i sin ägo bekommit fastighet i landskapet, ifråga om vilken i självstyrelselagen för Åland nämnd lösningsrätt icke utövats eller till vars förvärvande landskapsstyrelsen givit sitt tillstånd och jämväl, om han icke är finsk medborgare, statsrådet meddelat tillstånd därtill.

Stadgandena i denna lag må icke tillämpas på Mariehamns stadsplanlagda område.

6 §.

Lägenheterna skola, såvitt möjligt, genom ändamålsenlig placering av ägorna bilda lämpliga bosättningsgrupper.

Bostadsodlingslägenhet må bildas endast i det fall, att antingen jordmån och avsättning av produkter möjliggör ett räntabelt och kontinuerligt speciallantbruk eller att varaktiga och tillräckliga möjligheter till biinkomst finnas vid sidan av lantbruket och att synnerligen förmånliga utkomstmöjligheter därigenom skapas.

Bostadslägenheter och -tomter bildas på sådana orter, där deras ägare hava tillfälle till stadigvarande inkomst, bostadstomter i allmänhet i närheten av tätorter.

Utan tillstånd av landskapsstyrelsen må odlings-, bostadsodlings-, fiske- eller bostadslägenhet icke bildas på område, för vilket byggnadsplan eller annan motsvarande plan för jordens användning fastställts, ej heller odlings-, bostadsodlings- eller fiskelägenhet på Mariehamns stads område, där generalplan eller utomplansbestämmelser äro i kraft.

Genom bildande av lägenheter och områden i enlighet med denna lag må förverkligandet av fastställd stads- eller byggnadsplan eller uppgörandet av nödigbefunna nya dylika planer icke förhindras eller försväras.

26 §.

Anslaget för jorddispositionsverksamheten må användas till

1) inköp av i 29 § nämnd egendom;

2) i 27 § nämnd långivning;

3) kostnader för torrlägnings-, jordförbättrings-, skogsförbättrings- och andra grundförbättringsarbeten samt för väg-, röjnings- och byggnadsarbeten liksom ock till bestridande av kostnader för anläggande av vatten- och avloppsledningar;

4) skötsel och istandsättande av jord och annan till landskapet för jorddispositionsverksamheten anskaffad egendom;

5) av långivningen förorsakade förvaltningskostnader och räntegottgörelser;

6) undersökning av byggnadsverksamheten på landsbygden; samt

7) övriga utgifter för jorddispositionsverksamheten.

Vad i 1 mom. är stadgat om användningen av jorddispositionsanslaget till kostnader för vägarbeten skall jämväl tillämpas ifråga om sådana vägar, som äro erforderliga för att på ett ändamålsenligt sätt ^{använda ett} till det allmänna vägnätet/kolonisationsområde, avsett att omfatta flere kolonisationslägenheter eller bostadstomter.

27 §:

Ur anslaget för jorddispositionsverksamheten må utgivas

1) jordinköpslån för anskaffning av lägenhet, visst område, tillskottsområde och annat område jämte till dem möjligen hörande byggnader samt av förmåner;

2) syskonandelslån för anskaffningen av viss eller vissa delar av lägenhet, vari lånesökanden har andel;

3) röjningslån för röjning av odlingar på kolonisationslägenheter, som bildats jämlikt denna lag, liksom ock på andra till storleken med dem jämförliga lägenheter samt på sådana lägenheter, som erhållit tillskottsområde;

4) bostadslån och vid sidan av dessa tilläggs lån, enligt vad om dem särskilt stadgas, för uppförande och utvidning av samt för grundförbättringar på bostadsbyggnader på enligt denna lag bildade kolonisationslägenheter och bostadstomter samt med dem jämförbara lägenheter och områden ävensom på arrendejord;

5) byggnadslån för uppförande och utvidgning av samt grundförbättringar på ekonomie-, husdjurs- och uthusbyggnader på i 4 punkten nämnda lägenheter och områden;

6) lösörelån för anskaffning av lantbruks- och fiskerilösöre, utsäde, gödselämnen och jordbrukskalk;

7) beteslån för förbättrande av betesförhållande;

8) grundförbättringslån för torrläggning och med undantag för skogsförbättringsarbeten, annan grundförbättring av lantbruksjord och för

lantbruk lämplig jord;

9) elektrifieringslån för erläggande av sådana andels- och anslutningsavgifter, som berättiga till erhållande av elektrisk ström, samt för byggande av anläggningar, erforderliga för anskaffning och distribution av elektrisk ström till i 3 och 4 punkterna nämnda lägenheter och områden; samt

10) väglån för byggande av kolonisations- och med dem jämförliga vägar.

Jordinköpslån må givas för anskaffning av viss lägenhetsdel endast, därest förvärvaren i händelse av utfallande arv vid tidpunkten för överlåtelsen är en av överlåtarens arvingar, eller om ägoområde, som motsvarar viss del av lägenheten, besittes på grund av samskifte.

Är det för finansiering av i 1 mom. 4 punkten avsedda byggnadsarbeten av nöden att förutom bostadslån upptaga annat lån men finnes sådant icke att tillgå mot gängse villkor, må dylikt lån helt eller delvis beviljas även ur jorddispositionsmedel.

Utan hinder av vad i 39 och 40 §§ lagen angående förmynderskap är stadgat må förmyndare på myndlings vägnar utan tillstånd av förmyndarnämnd eller domstol upptaga ovan i 1 mom. 2 punkten och 2 mom. omförmälda syskonandels- eller jordinköpslån samt inköpa i dessa lagrum avsedd lägenhetsdel och pantsätta den såsom säkerhet för sagda lån.

62 §.

För betalning av ovan i 56 § avsett försäljningspris och ränta därå utgör lägenhet eller område pant med förmånsrätt från dagen för köpets uppgörande. Sagda pris jämte ränta må uttagas ur lägenheten eller området oberoende därav, huru länge de varit oguldna.

Då andel i samfällt område eller förmån tilldelas lägenhet med höjning av dess mantal eller med oförändrat mantal eller då dylik andel eller förmån tilldelas område, utgör lägenheten eller området pant för betalningen av priset på andelen eller förmånen och ränta på detsamma. Sagda pris jämte ränta må uttagas ur lägenheten eller området, oberoende därav, huru länge de varit oguldna, med samma förmånsrätt, som angående från fastighet utgående offentlighetsrättsliga utlagor är stadgat.

Sådana i 27 § 1 mom. 4 punkten nämnda bostads- och tillägglån samt ur jorddispositionsmedel eller annorstädes ifrån erhållna, i sagda paragrafs 3 mom. avsedda lån, som beviljats under besittningsavtalets giltighetstid, hava bättre förmånsrätt än i denna paragrafs 1 mom. avsedd fordran på försäljningspriset samt sistnämnda lån bättre förmånsrätt än bostads- och tillägglån. Beträffande vad i fråga om i nämnda 3 mom. avsett lån ytterligare bör iakttagas, för att det skall hava sagda förmånsrätt, är stadgat i rikets lagstiftning.

För betalning av ovan i 3 mom. avsedda lån och ränta på dem utgör lägenheten eller området, räknat från försäljningen, pant med i sagda moment nämnda förmåner under så lång tid som om panträtt för ogulden köpeskilling är stadgat. Fastställs på under denna tid gjord ansökan till säkerhet för lånet inteckning i den sålda lägenheten eller i lägenhet, som bildats av sålt område, bibehålles långgivaren vid sin rätt. Långgivaren må på ägarens av lägenheten eller området vägnar och bekostnad låta avskilja området till självständig lägenhet samt på lägenheten söka lagfart. Inteckning må fastställas utan hörande av lägenhetens ägare.

Då lägenhet eller område sålts, skall landskapsstyrelsen sända meddelande till domhavanden i Ålands domsaga eller till fastighetsdomaren i Mariehamn för anteckning om i 1, 2 och 4 mom. avsedd panträtt i protokollet över inteckningsärenden för fastighet.

65 §.

Sådan mottagare av jord och kredit, som har att försörja åtminstone två barn under sexton år, må ifråga om betalningen av i 63 § 1-3 mom. nämnt pris och lån beviljas lättnad enligt vad genom landskapsförordning stadgas. Lättnad må dock icke beviljas vid betalning av syskonandelslån samt för inköp av område för samfällid betesmark använt eller i 27 § 2 mom. avsett jordinköpslån, som beviljats för inköp av annan viss del av lägenhet än sådan, som besittes på grund av samskifte. Har samfälligt betesområde, för vars anläggande som kulturbete lån beviljats, försatts i bättre skick än medelnivån på orten, må högst en fjärdedel av lånebeloppet lämnas oindriven hos låntagaren.

70 §.

Då i 62 § avsett pris eller i 68 § avsedd kostnadsandel, för vilka lägenhet eller område utgör pant, till fullo betalats, skall däröver, enligt vad i rikets förordning närmare stadgas, meddelande sändas till domhavanden i Ålands domsaga eller till fastighetsdomaren i Mariehamn för anteckning i inteckningsregistret om lägenhetens eller områdets befriande från pantansvarigheten.

74 §.

Då köpebrevet undertecknats, skall landskapsstyrelsen insända meddelande till domhavanden i Ålands domsaga eller till fastighetsdomaren i Mariehamn för anteckning i protokollet över inteckningsärenden för fastighet till säkerhet för i 72 § avsedda villkor och begränsningar samt beträffande begränsningarna i rätten att använda skog därjämte meddelande till vederbörande skogsvårdsnämnd för anteckning i förteckningen över skogsinteckningar.

-6-

Har landskapsstyrelsen enligt 72 § 3 mom. befriat lägenhet eller visst område från villkoren och begränsningarna, skall landskapsstyrelsen därom insända meddelande till vederbörande domare för anteckning i inteckningsregistret samt beträffande begränsningarna i rätten att använda skog även till vederbörande skogsvårdsnämnd för anteckning i förteckningen över skogsinteckningar.

L a n d s k a p s l a g

om ändring av landskapslagen angående kolonisationsnämnder i landskapet Åland.

I enlighet med Ålands landstings beslut ändras 1 § landskapslagen den 15 juli 1952 angående kolonisationsnämnder i landskapet Åland (29/52) såsom följer:

1 §.

För kolonisationsverksamheten i landskapet Åland skall varje kommun landskapsstyrelsen till biträde tillsätta en kolonisationsnämnd.

Landskapsstyrelsen vare likväl berättigad att på ansökan av kommuns fullmäktige besluta, att i kommun, där kolonisationsnämndens åligganden äro av ringa omfattning, kolonisationsnämndens åligganden skola tillsvidare handhavas av kommunens styrelse.

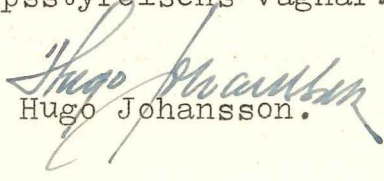
8 §.

Kolonisationsnämnd står under landskapsstyrelsens inseende. Närmast övervakas dess verksamhet av kommunens styrelse.

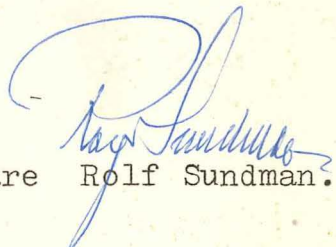
Mariehamn, den 3 mars 1961.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd

Hugo Johansson.

Lagberedningssekreterare

Rolf Sundman.